

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași,
județul Iași

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași, are ca obiect verificarea implementării Recomandării din Raportul de vizită anterior și este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei.
2. Constatările rezultate din vizita efectuată.
3. Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

În acest sens, în temeiul art. 14 alin. (1), art. 29¹ alin. (1), art. 29³ lit. a și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat, la data de 25.04.2017, o vizită la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași, județul Iași.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, respectiv doamna jurist și domnul asistent social, consilieri în cadrul Centrului Zonal Bacău; domnul medic, consilier în cadrul Centrului Zonal Craiova și domnul reprezentant al O.N.G. „Asociația Alternative Sociale” Iași.

Vizita a avut ca obiective verificarea implementării recomandărilor din Raportul de vizită anterior.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

La data efectuării vizitei în Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași erau custodiate 48 de persoane (46 bărbați și 2 femei) la o capacitate de 62 de locuri, în 16 camere din care 11 camere aveau dimensiunea de 6,35 mp (cu două paturi) și 5 camere aveau dimensiunea de 14,10 mp (8 paturi).

Din partea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași a participat la discuții și la vizitarea acestuia directorul Centrului.

În cadrul discuțiilor, domnul director a făcut o scurtă prezentare a situației din Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași.

Centrul încă funcționa provizoriu la demisolul Poliției Municipiului Iași, lucrările de renovare la arestul din clădirea Poliției Județului Iași nefiind finalizate. Nici la data prezentei vizite **nu se cunoștea un termen la care va fi finalizată renovarea arestului din clădirea Poliției Județului Iași și când va fi dat în folosință Centrul de reținere și arestare preventivă.**

Camerele erau dispuse pe două zone: o zonă pentru cazarea bărbaților și o zonă pentru cazarea femeilor și pentru curțile de plimbare. Între cele două zone menționate se afla biroul directorului de Centru (folosit de toți angajații la diverse activități) și zona de primire și pază.

Cazarea deținuților era diferențiată pe sexe și pe grupuri de vârstă, femeile fiind cazate separat față de bărbați, iar persoanele minore erau cazate separat de persoanele adulte. Centrul avea 4 angajate femei, pentru lucrul cu deținutele de sex feminin.

La momentul vizitei, cu excepția camerei în care erau cazate cele două deținute femei, nu se respectau prevederile Ordinului Ministrului Justiției nr. 433/C din 5 februarie 2010 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, care la art. 1 alin. (3) prevede: Camerele de cazare din penitenciarele existente trebuie să asigure:

- a) cel puțin 4 metri pătrați (m^2) pentru fiecare persoană privată de libertate, încadrată în regimul închis sau de maximă siguranță;
- b) cel puțin 6 metri cubi (m^3) de aer pentru fiecare persoană privată de libertate, încadrată în regimul semideschis sau deschis.

Sub aspectul gradului de ocupare din unitate, s-a constatat o depășirea accentuată a capacității legale de cazare, ceea ce constituia o încălcare a art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Precizăm că, potrivit Normelor Comitetului pentru Prevenirea Torturii (CPT), „Supraaglomerarea din celule, ca singur element, poate duce la concluzia că a fost încălcat art. 3 din Convenție”.

Prin urmare, pentru gestionarea problemei supraaglomerării din Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași, **recomandăm intensificarea eforturilor autorităților publice**

responsabile în custodierea persoanelor private de libertate (Ministerul Afacerilor Interne) având în vedere că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului menționează că **articolul 3 din Convenție obligă statul să se asigure că toți deținuții trebuie să aibă condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității umane, care să nu-i supună suferinței sau durerilor de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent în detenție.**

Cât privește personalul, schema de personal era de 31 de angajați: un șef și 30 de agenți, din care erau ocupate 28 de funcții (un șef și 27 de agenți).

În ceea ce privește implementarea recomandărilor cuprinse în raportul de vizită al instituției Avocatul Poporului, deși cele constatate de către membrii echipei cu ocazia efectuării vizitei din data de 21.01.2017 au fost apreciate de conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași ca pertinente, concludente și corespunzând cu realitatea, aceleași aspecte reținute în vizita anterioară puteau fi observate și la data efectuării prezentei vizite. Astfel:

Conform adresei înregistrate la instituția Avocatul Poporului cu nr. 9340/13.05.2016, referitor la asigurarea luminii naturale și a iluminatului artificial corespunzător, prin eliminarea unui rând de gratii de la ferestre și montarea unor becuri mai puternice, conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași a menționat că ferestrele camerelor nu sunt prevăzute cu două rânduri de gratii, ci cu unul la care se adaugă o plasă metalică de protecție cu orificii cu diametrul de 7 mm care obturează pătrunderea luminii naturale. Mai mult, s-a precizat că măsura a fost luată conform Ordinului Ministrului Administrației și Internelor nr. 988/21.10.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea locurilor de reținere și arest preventiv din unitățile de poliție ale Ministerului Administrației și Internelor, având drept scop împiedicarea accesului direct al persoanelor private de libertate la gratii cu diverse obiecte care ar putea fi folosite la tăierea sau demontarea lor.

De asemenea, conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași menționează în răspunsul transmis instituției Avocatul Poporului că, în scopul îmbunătățirii iluminatului artificial, s-a încercat montarea unor becuri de putere mai mare, însă nici acest lucru nu a fost posibil din cauza dimensiunilor foarte mici ale firidelor în care sunt instalate corpurile de iluminat.

Echipa de vizită a constatat la data efectuării prezentei vizite aceleași aspecte ca cele reținute anterior, astfel **geamurile Centrului de Reținere Iași erau acoperite cu gratii care împiedicau pătrunderea luminii și aerisirea camerelor. Ferestrele erau mici, nu asigurau lumina naturală și aerisirea camerelor, iar becurile plasate deasupra ușilor nu erau suficiente pentru asigurarea iluminatului artificial.**

Camerele de deținere erau foarte înguste și întunecoase, nu erau prevăzute cu instalații de aer condiționat și prezentau o stare de igienă necorespunzătoare, cu pereții murdari.

Cu privire la dotarea tuturor camerelor cu paturi și saltele noi, precum și a mobilierului necesar pentru servirea mesei, păstrarea bunurilor și a obiectelor personale, în răspunsul primit s-a precizat că procedura de achiziție a mobilierului era în derulare la nivelul Direcției de Logistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, fără a se prezenta un termen de finalizare.

La data vizitei, mobilierul existent era format din **paturi metalice supraetajate pe două nivele cu saltele vechi, murdare, cu un grad avansat de uzură.** În majoritatea camerelor patul de la nivelul superior era folosit pentru depozitarea lucrurilor persoanelor arestate sau ca masă. Caloriferele erau foarte mici și nici o cameră nu era dotată cu televizor.

Reamintim că, referitor la condițiile de detenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat în mod repetat că detenția care implică celule la comun care nu sunt potrivite acestui scop și, în special, în condiții de suprapopulare și neigienice constituie un tratament inuman sau degradant și încalcă astfel articolul 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Cu privire la efectuarea operațiunilor de dezinsecție și verificarea eficienței substanțelor folosite, în răspunsul înregistrat la instituția Avocatul Poporului s-a menționat că acestea se efectuează periodic și ori de câte ori persoanele private de libertate solicită, de către firme cu care erau încheiate contracte de prestări servicii. Din observațiile făcute de echipa de vizită, precum și din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate, a reieșit faptul că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor.

În ceea ce privește igienizarea și dotarea băii comune cu mobilierul și utilitățile necesare, conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași a menționat în

răspunsul transmis instituției Avocatul Poporului că au fost luate măsuri de igienizare a întregului sector de deținere, inclusiv a băii comune, **ceea ce nu corespundea realității constatate de către membrii echipei de vizită.**

La momentul efectuării prezentei vizite, **camerele nu aveau grupuri sanitare sau dușuri, dar exista o altă cameră cu această destinație pe hol**, unde persoanele din Centru, la cerere, își satisfăceau nevoile fiziologice și puteau face duș de două ori pe săptămână, în zilele de marți și sâmbătă, timpul alocat acestei activități fiind de o oră.

Membrii echipei de vizită au reținut starea de igienă necorespunzătoare din grupul sanitar și baie, precum și pereții murdari. De asemenea, camera nu avea dotările necesare asigurării nevoilor persoanelor arestate, avea igrasie pe pereți și rugină pe instalații, motivat de faptul că ferestrele nu puteau asigura aerisirea necesară. Pereții erau decojiți pe alocuri datorită igrasiei formate prin umiditatea excesivă cauzată de lipsa ventilației corespunzătoare. Grupul sanitar destinat folosirii de către deținuți era insalubru, dotat cu 2 toalete, 2 chiuvete și 2 dușuri.

În Centru exista **un singur grup sanitar destinat folosirii de către deținuți, insalubru**, dotat cu 2 toalete, 2 chiuvete și 2 dușuri, iar femeile aveau acces la grupul sanitar separat de bărbați, alternativ.

Apa caldă era distribuită de două ori pe săptămână, miercurea și vinerea, după un program afișat, adus la cunoștința persoanelor arestate. Energia electrică era distribuită din sistemul centralizat, iar căldura pe timp de iarnă și apa caldă erau asigurate de o centrală termică.

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, distribuția materialelor igienico-sanitare pentru persoanele private de libertate se efectua lunar, pe bază de semnătură. Deținuții au declarat că primesc lunar o hârtie igienică, un aparat de ras și o cremă de ras, dar **nu primesc pastă de dinți și periute de dinți, fiind nevoiți să-și suplimenteze articolele de igienă cu cele aduse de rude, în pachete sau să le cumpere.**

De asemenea, conform declarațiilor deținuților intervievați, persoanele custodiate în Centru aveau acces la grupurile sanitare doar până la orele 23-24, după această oră fiind nevoite să-și satisfacă nevoile fiziologice în cameră, în sticle de plastic sau găleți.

În concluzie, nu erau respectate prevederile Regulii 15 din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson

Mandela), conform cărora ”Instalațiile sanitare trebuie să-i permită deținutului să-și satisfacă nevoile naturale în momentul dorit, într-un mod curat și decent.”

Referitor la efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru angajarea personalului necesar desfășurării activităților din Centru, din răspunsul transmis a reieșit că a fost suplimentată schema de organizare a Centrului, prin redistribuire, cu încă trei funcții de agent pentru fi ocupate cu polițiștii care să asigure supravegherea femeilor private de libertate, aspect confirmat la momentul efectuării prezentei vizite prin analiza statutului de funcții, cât și de către persoanele arestate.

Cu privire la efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru înființarea și dotarea tehnico-materială a unui cabinet medical și a unei săli de mese în cadrul Centrului, conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași a precizat în răspunsul comunicat Instituției Avocatul Poporului că spațiul în care își desfășoară activitatea Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași nu permite acest lucru, urmând ca **aceste facilități să fie avute în vedere la noul Centru care este în proces de consolidare și reamenajare.**

Centrul de Reținere nu avea bucătărie, ci doar o cameră pentru depozitarea alimentelor, astfel că hrana persoanelor arestate din Centru era zilnic preparată și furnizată de Penitenciarul Iași.

Camera de distribuție a alimentelor era dotată cu frigider și combină frigorifică unde deținuții își puteau depozita și alimentele aduse de familie.

Cu privire la alimentația persoanelor deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași, hrana zilnică a persoanelor deținute în această unitate era furnizată de Penitenciarul Iași, conform situației de efective transmisă zilnic de conducerea Centrului. Alimentele erau transportate cu autospeciala Centrului, autorizată sanitar-veterinar în recipiente speciale de inox, în stare foarte bună de igienă, prevăzute cu sistem de etanșizare care asigură păstrarea temperaturii adecvate servirii.

Nu exista o sală de mese în cadrul Centrului, persoanele deținute aici servind masa în camerele de detenție care **nu erau prevăzute cu mobilier (mese, scaune)** necesar pentru servitul mesei.

Echipa de vizită a analizat calitatea hranei servite în ziua respectivă și a constatat necesitatea îmbunătățirii acesteia, motivat de faptul că nu corespundea calitativ, fiind

fără gust, miros și cu aspect neplăcut. În ziua efectuării vizitei s-a servit ciorba de legume și orez cu carne, acestea fiind necorespunzătoare din punct de vedere calitativ, astfel încât s-a reținut că, față de vizita precedentă, calitatea hranei nu s-a îmbunătățit.

La momentul efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare păstrate într-un frigider destinat special acestui scop conform normelor sanitare în vigoare.

Cât privește alimentația persoanelor cu afecțiuni medicale, dacă se constata existența unei boli care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul Centrului întocmea regimul alimentar, iar acesta era adus la cunoștință conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași, care efectua demersuri către Penitenciarul Iași în vederea asigurării acestui regim alimentar.

În ziua vizitei, conform documentelor medicale, la nivelul Centrului era custodiată o persoană diagnosticată cu diabet zaharat care primea regim corespunzător de hrană.

Din discuțiile purtate de membrii echipei de vizită cu conducerea Centrului, respectiv cu medicul șef al Centrului Medical Județean Iași, din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, desemnat să asigure asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate în această unitate, a reieșit că în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași **nu exista un cabinet medical propriu-zis amenajat și dotat conform Ordinului 153/2003 emis de Ministrul Sănătății**, dar exista un spațiu cu această destinație, unde se efectua vizita medicală a persoanelor aduse în Centru. Acest spațiu avea o dotare minim necesară cu aparatură și mobilier (canapea consultații, birou medic, scaune, fișet cu lacăt pentru păstrarea documentelor medicale, dulap pentru păstrarea medicamentelor, tensiometru, stetoscop).

Conform datelor statistice prezentate numărul de consultații medicale în anul 2016 a fost de 1909, în anul 2017 până la data vizitei au fost acordate 698 de consultații medicale. Referitor la decese și sinucideri, în perioada 2016-2017 nu a fost înregistrat nici un caz.

Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele deținute în Centru, iar toate consultațiile medicale erau înregistrate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de predare – primire a serviciului medical în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași. Toate documentele medicale erau întocmite și completate în mod corespunzător, fiind păstrate într-un fișet asigurat cu lacăt în spațiul special amenajat pentru acordarea asistenței medicale.

Autorizația Sanitară a cabinetului medical din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Iași era reținută temporar la Direcția Medicală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pentru prelungirea valabilității.

Cu privire la personalul medical care deservea Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași, la data vizitei, postul de medic prevăzut în schema de personal, pentru acordarea asistenței medicale persoanelor private de libertate custodiate la nivelul centrului, era vacant astfel că asistența medicală a persoanelor private de libertate deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași era asigurată temporar de medicul șef al Centrului Medical Județean Iași, medic primar medicină de familie și de doi asistenți medicali generaliști.

Din cauza lipsei de personal, asistența medicală în Centrul de Reținere era acordată doar trei zile pe săptămână, luni, miercuri și vineri, conform unei programări prealabile a persoanelor private de libertate efectuate în dimineața zilei respective. După orele de program și în perioada sărbătorilor legale, asistența medicală era asigurată de cei doi asistenți medicali ai Centrului, printr-un serviciu de permanență telefonică la domiciliu, conform unei planificări lunare.

Vizita medicală a persoanelor deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași se efectua în mod obligatoriu la introducerea în arest, la cabinetul medical, de către medic sau asistentul medical, în condiții de confidențialitate, cu respectarea intimității și demnității persoanei examinate. Vizita medicală cuprindea un examen clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice conform reglementărilor în vigoare. În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie consultată de medic.

Consultațiile medicale efectuate la cerere sau programate erau înregistrate în Registrul de consultații și în Fișa medicală a persoanei private de libertate.

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la unități medicale publice sau private din municipiul Iași (Spitalul Militar Iași, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași etc.), inclusiv la spitale-penitenciar.

Analizele medicale recomandate de către medic persoanelor private de libertate erau

efectuate la Spitalul Militar Iași.

Serviciile stomatologice pentru persoanele private de libertate erau asigurate de cabinetul stomatologic din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Iași.

Existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice, anexate fișei medicale a persoanei private de libertate. În cazul existenței mărcilor traumatice la depunerea în centru, personalul medical consemna acest lucru în documentele medicale și informa de îndată conducerea centrului și organele de cercetare penală.

Consimțământul informat era atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea.

Dacă persoanele private de libertate ce trebuiau depuse în arest, erau policontuzionate sau prezentau eventuale semne de agresiune fizică, persoana privată de libertate era trimisă pentru examene de specialitate și investigații suplimentare la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Clinic Județean de Urgență Iași.

Cu privire la asigurarea tratamentului în cazul unor afecțiuni ale persoanelor private de libertate, deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași, persoanele aflate în arest preventiv, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unor prescripții medicale eliberate de medicul care asigura asistența medicală în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă sau de alți medici specialiști.

La cerere, deținuții puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în Centru.

La data vizitei, patru persoane private de libertate primeau tratament cu medicamente psihotrope la recomandarea medicului, iar medicamentele recomandate de către medici persoanelor private de libertate erau achiziționate de la o farmacie cu care Inspectoratul Județean de Poliție Iași avea încheiat contract.

Persoanele private de libertate puteau primi medicamente și din exterior, cu ocazia vizitelor, dar distribuția acestora se putea face numai cu acordul medicului desemnat să asigure asistența medicală în Centru.

Medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate erau păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical

amenajat în cadrul Centrului și erau distribuite conform recomandărilor medicului, de către personalul medical sau **personalul de serviciu (cadre de poliție) din Centru.**

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul de serviciu la momentul respectiv acorda primul ajutor și informa imediat medicul și conducerea Centrului. Medicul desemnat să asigure asistența medicală în Centru examina orice urgență medico-chirurgicală și în funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia în arest, fie apela Serviciul Unic de Urgență 112, pentru transferul pacientului într-o unitate medicală specializată din rețeaua sanitară publică.

Centrul avea în dotare trusă de urgență.

În urma apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, medicul de serviciu informa conducerea Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă în vederea luării măsurilor specifice privind siguranța deținerii.

În cazul formulării unei suspiciuni de diagnostic de boală infecto - contagioasă la depunerea în Centru, se recomanda cazarea în cameră separată, pentru a se evita riscul de contaminare a celorlalte persoane deținute în Centru.

La momentul vizitei Centrul nu avea amenajată o cameră cu destinație de izolator, dar exista posibilitatea cazării separate a persoanei suspecte până la stabilirea diagnosticului de certitudine și acordarea asistenței medicale specifice. La momentul efectuării vizitei, nu existau în centru persoane private de libertate diagnosticate cu boli infecto-contagioase.

Acordarea asistenței medicale consumatorilor de droguri avea loc dacă erau depuse în Centru persoane care declarau consumul de droguri, fiind anunțată conducerea Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă în vederea informării serviciului teritorial al Agenției Naționale Antidrog. De asemenea, se consemnau în fișa medicală, sub semnatura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul acesteia de droguri, iar medicul Centrului întocmea bilet de trimitere către serviciul teritorial de psihiatrie, în vederea efectuării consultului de specialitate și instituirii măsurilor necesare. La momentul efectuării vizitei, nu erau custodiate în centru persoane declarate consumatoare de droguri.

Dacă la examinarea persoanelor private de libertate se constata că acestea au fost supuse la acte de tortură și/sau prezentau pe corp urme de violență, acestea erau consemnate în detaliu în Fișa de mărci traumatice, după care medicul anunța prin orice mijloace procuratura și informa conducerea Centrului.

Conform documentelor medicale prezentate echipei de vizită, în perioada 2016-2017, au existat 9 cazuri ale unor persoane private de libertate care la depunerea în Centru au prezentat semne de agresiune fizică recentă și 10 cazuri în care persoanele private de libertate au acuzat violențe, dar examinarea medicală nu a confirmat prezența semnelor unor eventuale agresiuni. Conform documentelor prezentate, în toate cazurile în care a fost constatată de către medic prezența semnelor unor agresiuni fizice recente, acesta a întocmit adrese de sesizare către Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași (în data de 11.01.2017, 21.02.2017, 18.04.2017, 23.05.2017, 08.06.2017, 07.07.2017).

Din verificarea documentelor instituției a rezultat faptul că, în cursul anilor 2016-2017, până la data vizitei, nu au fost semnalate de către persoanele private de libertate și nu au existat consemnate în documente acte de tortură, violențe, jigniri sau rele tratamente din partea personalului Centrului.

Cu privire la refuzul de hrană din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea instituției, a reieșit faptul că în cursul anilor 2016-2017, până la data vizitei, nu au existat cazuri de intrare în refuz de hrană din partea persoanelor private de libertate.

Referitor la efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru finalizarea lucrărilor de investiție la arestul din clădirea Poliției Județului Iași, în răspunsul conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași se precizează că au fost întreprinse demersurile legale pe lângă autoritățile ierarhic superioare pentru finalizarea lucrărilor de investiție și se preconiza că acestea se vor încheia în cursul lunii august 2017.

Referitor la dreptul deținuților la vizite, pachete, convorbiri telefonice

În timpul vizitei în Centru s-a putut observa că pe interiorul ușilor, la fiecare cameră de deținere, era afișat programul de vizite și de primire pachete, modele de cereri sau declarații pentru solicitarea unor drepturi, programul zilnic, precum și un document care cuprindea drepturile și obligațiile persoanelor private de libertate.

Deținuții majori aflați în custodia Centrului de Reținere și arestare Preventivă Iași aveau dreptul la o vizită/săptămână - 4 vizite/lună cu durata de o oră, iar pentru deținuții minori numărul de vizite se putea suplimenta, durata acestora fiind de regulă prelungită la 2-4 ore, în funcție de situație. Vizitele se desfășurau în camera de vizită, unde existau 4 posturi prevăzute cu dispozitiv de separare.

Centrul de reținere și arestare preventivă Iași avea în dotare un singur post telefonic

cu cartelă, iar deținuții aveau dreptul la 3 convorbiri/săptămână, cu durata de 15 minute/convorbire.

Conform informațiilor furnizate de angajații Centrului, persoanelor private de libertate li se acorda dreptul a purta convorbiri telefonice cu avocatul, ori de câte ori era necesar, aspect confirmat și de deținuții intervievați.

Referitor la respectarea dreptului persoanelor lipsite de libertate la convorbiri telefonice, membrii echipei de vizită au constatat că Centrul dispunea de un singur telefon care putea fi folosit de către deținuți. Din discuțiile purtate cu persoanele reținute, a reieșit că telefonul din Centru era în măsură să asigure nevoile acestora.

De asemenea, în Centru mai exista și o cutie poștală, proprietate a Poștei Române, pentru transmiterea corespondenței.

Referitor la respectarea dreptului la informare și de petrecere a timpului liber

La camera 21 era amenajată o mică bibliotecă, gestionată de un deținut, de unde persoanele private de libertate își puteau procura cărți, ziare, jocuri de rummy, table, șah, cărți de joc etc. Deținutul care gestiona baza materială a bibliotecii era cazat singur în camera care găzduia și biblioteca. **Centrul nu avea amenajat un spațiu (club) care să fie utilizat de persoanele arestate pentru activități de recreere, socializare, informare etc.**, ci doar două curți de plimbare exterioare, **fără dotări (mese, scaune, bănci, acoperiș, toalete și sursă de apă potabilă)**. Conform informațiilor primite de la personalul Centrului și de la deținuți, programul de ieșire la curtea de plimbare era de o oră/zi, fiind respectat, **deși curțile nu asigurau condițiile necesare pentru a fi utilizate și în condiții de ploaie sau ninsoare.**

În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate din Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași, acestea au invocat: starea proastă a paturilor și saltelelor; calitatea necorespunzătoare a hranei; lipsa mobilierului necesar servirii mesei; lipsa luminii naturale și a iluminatului artificial.

3. Recomandări

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

1. Ministerului Afacerilor Interne să întreprindă măsurile legale care se impun pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție prin:

- alocarea fondurilor necesare pentru finalizarea lucrărilor de investiție la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă de la sediul Inspectoratului de Poliție Județean Iași, în scopul asigurării condițiilor de cazare pentru deținuții din Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași.

2. Conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- îmbunătățirea condițiilor de cazare prin asigurarea luminii naturale și a iluminatului artificial corespunzătoare în camerele de deținere, asigurarea unei ventilații naturale corespunzătoare și montarea de instalații de aer condiționat în toate camerele de deținere, igienizarea camerelor de deținere, a grupurilor sanitare și înlocuirea instalațiilor defecte, dotarea tuturor camerelor cu paturi și saltele noi, cu televizoare, precum și cu mobilierul necesar pentru servirea mesei și păstrarea bunurilor și obiectelor personale; amenajarea unei săli de mese sau dotarea camerelor de deținere cu mobilier adecvat pentru servitul mesei;

- asigurarea accesului deținuților la toaletă și pe timpul nopții, având în vedere că potrivit normelor Comitetului european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT) "Persoanelor din custodie trebuie să li se permită satisfacerea necesităților naturale la momentul dorit în condiții decente și de curățenie, să li se ofere condiții adecvate de spălare";

- efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii calității hranei distribuite persoanelor private de libertate;

- efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii asistenței medicale a persoanelor arestate prin încadrarea de personal medical (medic, asistenți medicali) pe funcțiile vacante, precum și prin amenajarea și dotarea unui cabinet medical în incinta Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 153/2003 emis de Ministrul Sănătății și Familiei;

- distribuirea tratamentului persoanelor private de libertate numai de către personalul medical, în conformitate cu prevederile Procedurii PS-01-DM elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne.

- amenajarea curților de plimbare cu dotările necesare (mese, scaune, bănci, acoperiș etc), astfel încât să poată fi utilizate și în condiții de ploaie sau ninsoare, precum și amenajarea unor toalete și instalarea unor surse de apă potabilă în perimetrul acestora;

- amenajarea unui spațiu (club) care să poată fi folosit de persoanele private de libertate pentru activități de socializare, cultural-educative și de petrecere a timpului liber;

- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru finalizarea lucrărilor de investiție la arestul din clădirea Poliției Județului Iași.

Bacău, 16 noiembrie 2017